

La transició energètica: procés cap a un model energètic amb menys consum i basat en una energia més eficient i neta

El setembre de 2015, l'ONU va aprovar l'Agenda 2030 sobre el Desenvolupament Sostenible (ODS) i va definir disset objectius. Un d'ells, el setè, fa referència a l'energia assequible i no contaminant.

Sota aquest marc, l'any 2016 la Comissió Europea va presentar "Energia neta per a tots els ciutadans europeus", un conjunt de mesures per reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i convertir la Unió Europea en una economia de baixes emissions de carboni i menys dependent d'energies fòssils. Les propostes legislatives, d'obligat compliment per als estats, preveuen, entre d'altres, noves directives d'energies renovables, d'eficiència energètica en edificis, de mobilitat connectada i automatitzada, de disseny del mercat d'electricitat i de seguretat del subministrament energètic, així com les normes per a la unió energètica.

La **transició energètica** representa principalment un canvi en la producció de l'energia, en substituir els combustibles fòssils per fonts renovables i locals. Alhora també implica un canvi en la manera de gestionar i utilitzar l'energia: se n'incrementa l'ús compartit, es fa d'una manera més eficient i s'afavoreix un paper rellevant i just per als consumidors d'energia.

A Catalunya, s'ha iniciat la tramitació de la Llei de la transició energètica de Catalunya per fer possible el compliment dels objectius establerts en la Llei del canvi climàtic i la descarbonització de l'economia l'any 2050. Actualment la Llei es troba en fase de consulta pública prèvia per recollir propostes i aportacions de la ciutadania sobre un esborrany que identifica sis eixos d'actuació, els quals es despleguen mitjançant vint estratègies, que van des de l'apoderament del ciutadà fins a l'electrificació de la demanda, passant per la digitalització de les xarxes, la promoció de l'economia circular o la lluita contra la pobresa energètica.

El marc normatiu vigent facilita la implantació i l'autoconsum d'energia elèctrica

L'impuls de les energies renovables i un paper més actiu dels ciutadans són prioritaris per afavorir l'entorn per a la transició cap a una economia baixa en carboni. En aquesta línia s'han desenvolupat els darrers decrets legislatius tant a l'Estat espanyol com a Catalunya per promoure la implantació i l'autoconsum d'energia elèctrica.

El passat 5 d'abril es va aprovar el Reial decret 244/2019, que regula les condicions administratives, tècniques i econòmiques de l'autoconsum d'energia elèctrica. Aquest decret simplifica els tràmits administratius i els requisits tècnics per a les instal·lacions, permet valoritzar els excedents a través de la compensació i possibilita l'autoconsum compartit. A més, i amb l'objectiu d'impulsar que l'autoconsum es faci a partir de fonts renovables, estableix que l'energia autoconsumida d'origen renovable, de cogeneració o generada a partir de residus està exempta de càrrecs i peatges.

Segons el RD 244/2019, s'estableixen dues modalitats d'autoconsum: sense excedents o amb excedents.

- Autoconsum sense excedents: cal instal·lar un mecanisme antiabocament que impedeixi la injecció a la xarxa elèctrica de l'energia produïda excedentària, és a dir, que no és consumida.
- Autoconsum amb excedents: l'energia excedentària, la qual no és consumida pel productor, és injectada a la xarxa elèctrica, de la qual cosa sorgeixen dues figures, els consumidors i els productors.

En aquest cas, s'inclouen dues modalitats:

- Acollida a compensació d'excedents, aplicable a instal·lacions amb una potència inferior a 100 kWp, sempre que l'electricitat sigui d'origen renovable. Es poden vendre els excedents de producció al mercat de generació d'electricitat al preu que cotitzi el mercat cada hora o bé mitjançant una compensació dels kilowatts excedentaris en la mateixa factura elèctrica.
- No acollida a compensació d'excedents, per a instal·lacions de més de 100 kWp de potència. El productor obté una compensació econòmica per l'energia que injecta a la xarxa elèctrica mitjançant un preu pactat entre les dues parts o bé mitjançant el preu mitjà horari del mercat elèctric.

Les modalitats d'autoconsum poden ser individuals o compartides. En el cas de l'autoconsum compartit es preveu que hi hagi diversos consumidors associats a una instal·lació de generació. En aquest cas, la instal·lació i el consumidor han de tenir la mateixa referència cadastral, estar separats una distància màxima de 500 m o estar connectats al mateix centre de transformació. En el cas de l'autoconsum individual, la instal·lació i el consumidor estan ubicats al mateix espai.

A Catalunya el 26 de novembre es va aprovar el Decret Llei 16/2019, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls de les energies renovables, el qual facilita i simplifica la implantació d'instal·lacions per a l'aprofitament de l'energia solar i eòlica i simplifica el procediment administratiu aplicable per autoritzar-les.

Què fa la UAB per impulsar el seu autoconsum d'energia?

Actualment la UAB avalua, tècnicament i econòmicament, la viabilitat d'invertir en la instal·lació d'una planta solar fotovoltaica de més de 100 kWp a la coberta de l'edifici L-Biblioteca d'Humanitats, que permetrà autoconsumir uns 140.000 kWh anuals.

Què pots fer tu? Avalua si pots generar una part de l'energia que consumeixes venent els excedents

Cal tenir present que l'autoconsum amb venda d'excedents només és possible en les instal·lacions situades a indrets amb connexió a la xarxa elèctrica. En aquest sentit, l'objectiu d'aquest autoconsum és consumir l'energia generada de manera directa i així estalviar en la factura elèctrica.

Aquest nou marc normatiu afavoreix l'autoconsum tant individual com col·lectiu, el qual fins ara estava penalitzat mitjançant l'impost al sol, i facilita els tràmits per poder generar energia neta compensant-ne o no els excedents.

Entre els avantatges de l'autoconsum cal destacar que es pot reduir la potència contractada, que es consumeix menys energia de la xarxa i, en l'àmbit més global, que es contribueix a la transició energètica, la descarbonització i la reducció de l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle.

L'augment del preu de l'electricitat i la disminució del cost de les instal·lacions solars fotovoltaïques fan preveure un important creixement de les instal·lacions fotovoltaïques. Tot i que actualment és més fàcil adquirir sistemes d'autoconsum d'energia eòlica, la producció d'aquesta energia eòlica requereix condicions de vent i espai no sempre disponibles.

Aspectes que tenir en compte en el cas de l'autoconsum fotovoltaic:

- Es recomana apostar per instal·lacions amb modalitat d'autoconsum amb venda dels excedents a la xarxa, més rendibles que vendre directament l'energia al mercat elèctric. De totes maneres, no es pot vendre l'energia al mercat elèctric a títol personal, sinó que cal disposar d'un agent de mercat (hi ha diverses comercialitzadores al mercat que ofereixen aquest servei).
- Cal avaluar si és viable (per exemple, revisar la idoneïtat de la instal·lació elèctrica existent i comprovar que hi hagi radiació solar al lloc on es vol instal·lar i espai suficient per instal·lar-hi panells fotovoltaïcs).
- Cal ser propietari de l'habitatge o tenir el consentiment del propietari i/o dels veïns en el cas d'una comunitat de veïns per iniciar qualsevol tràmit.
- És convenient revisar les subvencions o reduccions d'impostos municipals.
- La inversió és molt variable i pot anar d'1 a 4 €/Wp, però aquest valor pot augmentar segons la dificultat tècnica o la dimensió de la instal·lació.
- L'amortització oscil·la entre 6 i 8 anys. Depenent dels ajuts, l'amortització pot reduir-se entre 3 i 5 anys.